

VIKMA06

Rešeršní a studijně rozborová činnost

9. 3. 2012: Přednáška P3: Objekty procesu vyhledávání informací
(informační zdroje)

FF MU, jaro 2012

Mgr. Josef Schwarz
126172@mail.muni.cz

Osnova

- ☞ Intelektuální rozcvička: jaro
- ☞ Objekty procesu vyhledávání informací
- ☞ Výsledky úkolu č. 1
- ☞ Praktické cvičení

Intelektuální rozcvička: jaro

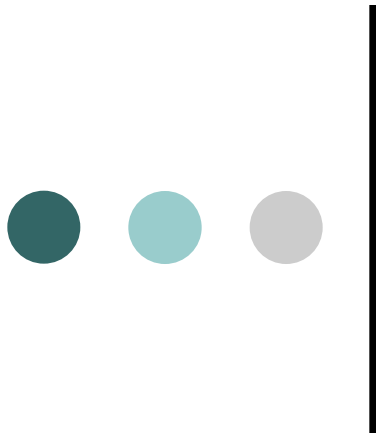
- Navazuje na problematiku přednášky 2. 3. (subjekty procesu vyhledávání informací) a představuje modelového uživatele, který se chce dozvědět, kdy začíná jaro. Úkolem přítomných studentů bylo v rámci skupinového kvazireferenčního rozhovoru upřesnit, o co uživateli jde. Následující výsledky ovšem byly získány v roce 2006 v jiném předmětu a jsou zde pro ilustraci, jak široká problematika „jara“ je (nebo může být) – což je potřeba zohlednit při komunikaci s uživatelem:
 - Jaké jaro má na mysli?
 - Jaro jako roční období nebo jiný pojem?
 - Pokud jako roční období: o které jaro konkrétně jde? (viz následující stránka) a na jaké polokouli (na jakém místě)? Podle kterého kalendáře?
 - Jaro jako kulturní nebo sportovní událost (viz další stránky)
 - Jak přesně potřebuje začátek jara zjistit (den, hodina, minuta, sekunda)

Jaro jako roční období

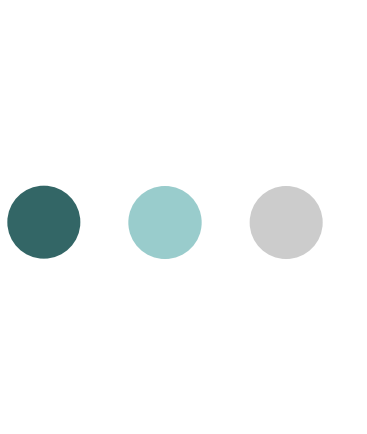
údaje s vztahují k roku 2006

1. **keltské jaro** (svátek imbolc - 1. února)
2. **akademické / univerzitní jaro** (na MU letos začalo 20. února)
3. **meteorologické / kalendářní** (začíná 1. března - ve starořímském kalendáři zároveň první den roku)
4. **astronomické / hvězdářské** (letos na severní polokouli začalo 20. března, 19:25 hod.)
5. **klimatické / vegetační / fyzikální** (začíná tehdy, když průměrná denní teplota za 24 hodin neklesne pod 5 °C)
6. **fenologické / rostlinné** (začíná rašením srstky obecné neboli angreštu; podle jiných pramenů začíná setím ovsa, kolem 25. března)
7. **jaro příznivců přírody** (druhý víkend v dubnu - [Hledání jara](#))
8. **plné jaro** - začíná počátkem květu jabloní (konec dubna)
9. **biologické jaro** - "Je jaro. Ptáčci to dělají, motýlci to dělají, včelky to dělají...."
10. **Středozemské jaro** (tuilë - J. R. R. Tolkien - Pán prstenů)
11. **"vlaštovčí" jaro** - začíná příletem alespoň dvou vlaštovek (Jedna vlaštovka jaro nedělá)

Jaro kulturních festivalů a akcí

-
- Československé jaro
 - Egyptologické jaro
 - Hulínské pohádkové jaro
 - Jaro s koňmi
 - Jaro ve Chvalské tvrzi
 - Jičínské poetické jaro
 - Knihovnické jaro
 - Lomnické hudební jaro
 - Miss Jaro
 - Olomoucké hudební jaro
 - Pardubické hudební jaro
 - Pražské jaro
 - Slovanské jaro
 - Šlitrovo jaro
 - Tanvaldské hudební jaro
 - Těškovické jaro
 - Třebíčské loutkařské jaro
 - Třešťské divadelní jaro
 - Ústecké hudební jaro

Jaro sportovních a dalších akcí

-
- Fotbalové jaro
 - Hokejbalové jaro
 - Pražské duhové jaro
 - Pražské motoristické jaro

Jaro historických a dalších událostí

- "jaro národů"
- Pražské jaro (začalo 4. ledna 1968 pádem A. Novotného)
- Jaro v Evropě

Informační objekty

- informace
- dokumenty
- informační zdroje

Data, informace, znalost

- data
 - záznam
- informace
 - sdělení
 - →určení významu, smyslu údajů
- znalost
 - kontexty, interpretace
 - →zasazením do širších souvislostí vzniká znalost a jsou generovány nové poznatky

Dokument

- informační objekt
- typy (podle typu informace)
 - primární dokument
 - výzkumná zpráva, norma, disertace, článek, monografie, encyklopedie, výroční zpráva
 - sekundární dokument
 - bibliografie, rešerše
 - →*odkazuje na primární dokument*
 - terciární dokument
 - bibliografie bibliografií, databáze databází
 - →*odkazuje na sekundární dokument*

Dokument (pokr.)

- typy (podle informačního cyklu)
 - primární dokument
 - příklady: výzkumná zpráva, disertace, článek, výroční zpráva
 - *→ dokumenty, ve kterých jsou zveřejňovány nové informace vzešlé z vědeckého výzkumu, archivního bádání, činnosti organizací aj.*
 - sekundární dokument
 - příklady: kompendia, patentová literatura, referátová literatura
 - *→ přejímá informace z primárního dokumentu*
 - terciární dokument
 - příklady: monografie, učebnice, příručky, slovníky, encyklopedie
 - *→ přejímá informace ze sekundárního, resp. primárního dokumentu*

Dokument (pokr.)

- typy (podle typu inf.)
 - textové
 - netextové
 - obraz
 - zvuk
 - video
 - smíšené

Informační zdroje

- charakteristika

- typ

- bibliografické IZ
 - plnotextové IZ
 - faktografické IZ
 - adresářové IZ

- obsah

- oborové (polytematické)
 - podle typu dokumentů

Informační zdroje (pokr.)

○ charakteristika

● producent, poskytovatel

- cena

● dostupnost

- veřejné IZ
 - nekomerční IZ
 - komerční IZ
- neveřejné IZ

Informační zdroje (pokr.)

○ kvalita

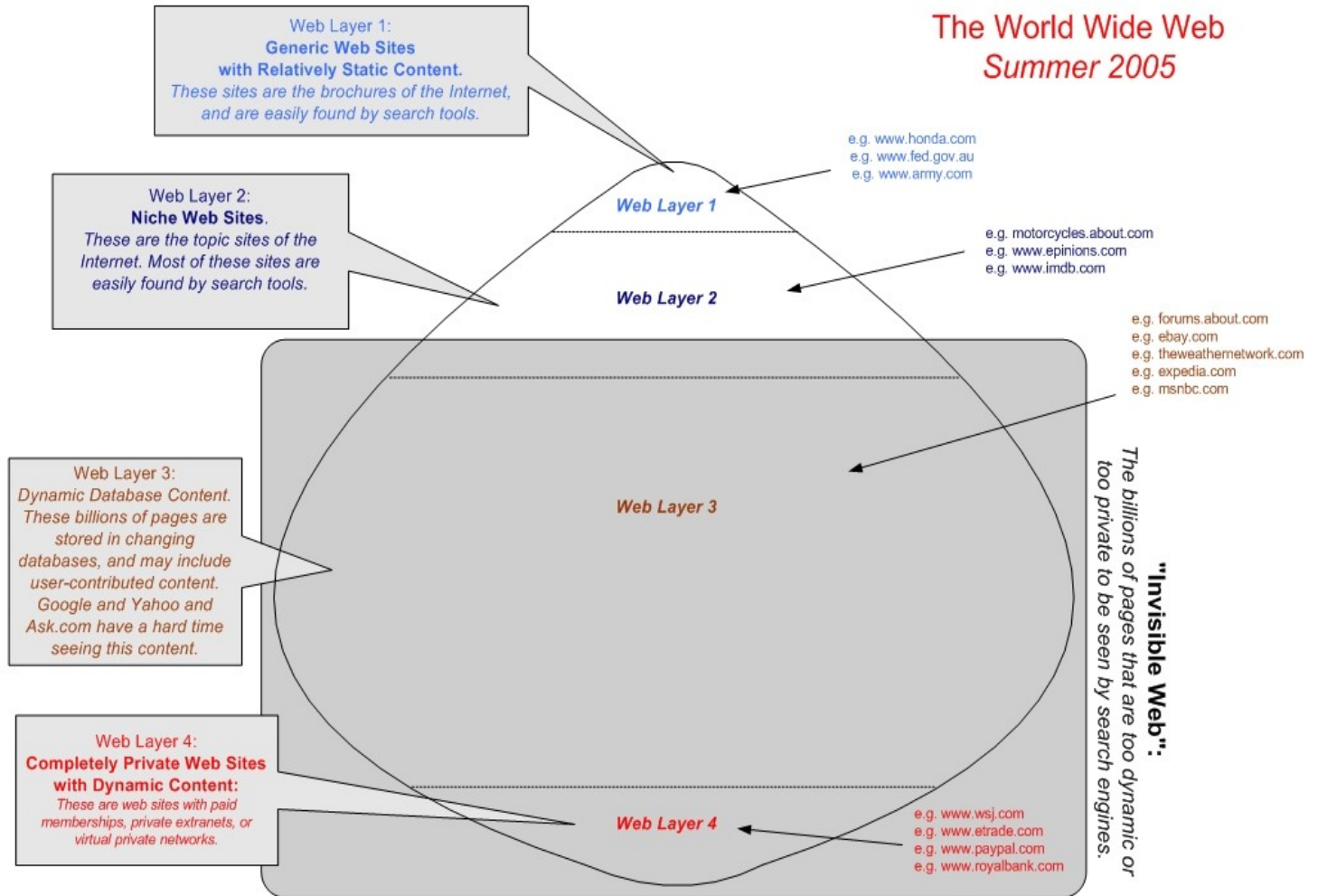
- rozsah
- úplnost
- retrospektiva
- aktuálnost
 - stárnutí informace
- důvěryhodnost

Informační okruhy

- masmédia
- veřejná správa
- ekonomika a finance
- věda a technika
- kultura a umění
- archivní fondy

- a co internet?
 - hluboký web

(Zdroj: [About: internet for begginers](#))

Informační metazdroje

- referenční příručky ([příklad](#))
- databáze databází ([příklad](#))
- bibliografie bibliografií (příklad: International Bibliography of Bibliographies in Library and Information Science and Related Fields)
- portály ([JIB](#))

Informační instituce

- paměťové instituce
 - knihovny
 - národní knihovny
 - veřejné knihovny
 - odborné knihovny
 - akademické a univerzitní knihovny
 - galerie
 - muzea
 - archivy
- informační střediska
- zpravodajské agentury
- databázová centra
 - Příklady: [Dialog](#), [STN International](#)

Identifikace IZ

- zjištění existence IZ
 - pomocí sekundárních a terciárních zdrojů
- zjištění charakteristik IZ
 - vč. možností vyhledávání
- volba IZ
 - obsahové aspekty
- zjištění (a zajištění) dostupnosti IZ

Úkol č. 1

- Analýza požadavku (zadání)
- Orientace v problematice
- Volba internetových zdrojů
 - ActaPublica, MyHeritage, Genea, FamilySearch, stránky konkrétních archivů (MZA, SOA Praha aj.)
- Jiné zdroje
 - prarodiče, rodiče, rodinné dokumenty, rodokmen, matriky, kroniky, hroby
- Dokument o genealogii
- Popis postupu a hodnocení

Praktické cvičení

- Zjistěte, ve které brněnské knihovně je dostupný časopis *Život* (podnázev *Sborník nové krásy*) z roku 1922